

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره نهم - سال دوم
تاریخ چاپ ۱۳۹۲/۴/۱

شماره چاپ ۵۹۳
شماره ثبت ۳۱۲

یک شوری

طرح تبدیل صندوق به سازمان تأمین اجتماعی

کمیسیونهای ارجاعی

اصلی: بهداشت و درمان

فرعی: اجتماعی

معاونت قوانین
اداره کل تدوین قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای ۹۱ نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌گردد.

مقدمه (دلایل توجیهی):

به موجب قانون نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی (مصوب ۱۳۸۳)، عناوین سازمانی کلیه سازمانها و نهادها و مؤسسات فعال در حوزه بیمه اجتماعی کشور به «صندوق» تغییر نام یافت اما در قوانین بعدی مصوب مجلس شورای اسلامی به تناوب هر دو عنوان «سازمان» و «صندوق» برای سازمان تأمین اجتماعی به کار رفته است به گونه‌ای که در قانون برنامه چهارم از عنوان «صندوق» بکار رفته در حالی که در قوانین بودجه سالانه کشور عمدتاً از عنوان «سازمان تأمین اجتماعی» استفاده شده است. در قوانین متعدد دیگری که در طول سالهای گذشته تصویب شده نیز همین عنوان به کار رفته است. با عنایت به اینکه در قوانین مختلف تکالیف قانونی برای هریک از عناوین مذکور به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است و از سوی دیگر یک استنباط از قوانین این است که هریک از عناوین صندوق و سازمان مستقل بوده و دارای تکالیف و اختیارات قانونی مجزا می‌باشند، بر اساس این استنباط، تکالیف مقرر برای «سازمان تأمین اجتماعی» در قوانین مختلف از جمله بودجه سال جاری

متوجه «صندوق تأمین اجتماعی» نمی‌باشد. این در حالی است که در عمل فقط یک ساختار سازمانی متولی همه تکالیف است. با توجه به اینکه اساسنامه اصلاحی تأمین اجتماعی از سوی ریاست محترم مجلس با همین استدلال مورد ایراد واقع شده و رفع مشکل از طریق اقدام قانونی (تصویب قانون) مورد اشاره قرار گرفته است، همچنین اصرار به حق تشکلهای کارگری و بازنشستگان سراسر کشور و بیمه شدگان و مالکان اصلی تأمین اجتماعی در بازگرداندن نام «سازمان» به تأمین اجتماعی و عدم قابلیت استفاده از نام «صندوق» لازم است جهت رفع مشکلات عدیده از جمله بلا تکلیف ماندن اجرای بسیاری از تکالیف قانونی اعم از بودجه و سایر قوانین و پیشگیری از اخلال در انجام تعهدات و پرداختهای سازمان نسبت به بازنشستگان و مستمری بگیران و همچنین تنظیم صورت وضعیت مالی سازمان و لزوم برنامه برای پرداخت به موقع حقوق و مزایای پایان سال همچون عیدی مستمری بگیران و پرداخت دیون مربوط به مراکز درمانی طرف قرارداد که دارای وضعیت بحرانی نیز می‌باشند، لذا طرح فوق با قید دوفوریت تقدیم مجلس شورای اسلامی می‌گردد.

۱- در قوانین مختلف از جمله قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران (مصوب بهمن ۱۳۳۱) و قانون تأمین اجتماعی (مصوب تیرماه ۱۳۵۴) قانون تشکیل سازمان تأمین اجتماعی (مصوب ۱۳۵۸) متولی امور بیمه‌های اجتماعی کشور سازمانی به عنوان سازمان تأمین اجتماعی که دارای شخصیت حقوقی و استقلال اداری و مالی می‌باشد معرفی شده است.

۲- در سال ۱۳۸۳ به موجب تبصره (۲) ماده (۱۲) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی بخش بیمه‌ای سازمان تأمین اجتماعی به عنوان

صندوق بیمه‌ای تغییر یافت و به موجب ماده (۱۷) این قانون نیز ارکان این صندوقها معین گردید. از این مصوبه قانونی چنین برداشت گردید که عنوان سازمان تأمین اجتماعی حذف شده است اما همچنان در قوانین مختلف عنوان سازمان تأمین اجتماعی به همان وضعیتی که در بند (۱) گفته شد مورد استفاده قرار می‌گرفت. (قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۶، قانون پرداخت مستمری به فرزندان زنان متوفی مصوب ۱۳۸۷، قوانین بودجه سالیانه و قوانین برنامه پنجساله کشور)

۳- قانون اصلاح ماده (۱۱۳) قانون مدیریت خدمات کشوری و چگونگی تعیین مدیریت سازمان تأمین اجتماعی و صندوقهای بازنشستگی مصوب ۱۳۸۸/۱۲/۵ در نام قانون و مفاد آن صراحتاً از عنوان «سازمان تأمین اجتماعی» استفاده نموده و درخصوص ترکیب هیأت امنای سازمان و نصب و عزل مدیرعامل و ... شرایطی را مقرر کرده است.

۴- متعاقباً به استناد ماده (۱۷) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی (مصوب ۱۳۸۳) و ماده (۱۱۳) قانون مدیریت خدمات کشوری (مصوب ۱۳۸۶) اساسنامه صندوق تأمین اجتماعی تدوین و به تصویب هیأت وزیران رسید (مصوب ۱۳۸۷) و هیأت امنای سازمان به هیأت امنای سایر صندوقها تبدیل شد و به موجب مصوبه ۱۳۸۹ عنوان سازمان تأمین اجتماعی به صندوق تغییر یافت.

۵- نظر به ابهاماتی که در متن اساسنامه (مصوب ۱۳۸۷) وجود داشت در سال ۱۳۹۱ اصلاحاتی از جمله تغییر نام صندوق تأمین اجتماعی به سازمان تأمین اجتماعی، ترکیب هیأت امنای و شرایط انتصاب مدیرعامل سازمان صورت گرفت.

۶- اصلاحیه اخیرالذکر بنابر دلایل و مستندات قانونی از سوی کمیته تخصصی دیوان عدالت اداری، کمیسیون تطبیق مصوبات دولت با قوانین مجلس شورای اسلامی مورد تأیید قرار گرفت.

۷- اخیراً ریاست محترم مجلس شورای اسلامی ایراداتی را بر اساسنامه اصلاحی سازمان تأمین اجتماعی وارد و در نهایت رفع مشکل را از طریق تصویب قانون دانسته‌اند.

۸- علی‌هذا نظر به اینکه عنوان سازمان تأمین اجتماعی در قوانین مختلف مورد استفاده قرار گرفته و می‌گیرد و تکالیف مهمی که در قوانین مختلف از جمله قوانین برنامه پنجساله سوم، چهارم، پنجم، قوانین بودجه و سایر قوانین پیش‌بینی شده متوجه سازمان تأمین اجتماعی گردیده است نه صندوق تأمین اجتماعی، به‌گونه‌ای که این ابهام اجرای قوانین مذکور را با مشکل مواجه می‌سازد بنابراین تغییر عنوان صندوق تأمین اجتماعی به سازمان تأمین اجتماعی موجب جلوگیری از بروز مشکلات عدیده نسبت به اجرای قوانین درخصوص بیمه شدگان، بازنشستگان و مستمری‌بگیران و نیز صورت وضعیت مالی و برنامه‌ای سازمان برای پرداخت به موقع حقوق و مزایای مشمولین قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.

نظر به مراتب فوق ضروری است طرح تبدیل صندوق تأمین اجتماعی به سازمان تأمین اجتماعی به شرح متن پیوست در دستور کار مجلس محترم شورای اسلامی قرار گیرد.

سیدمحمدعلی موسوی - مرادی - موسوی‌نژاد - علیپورخنکداری -
سیدمرتضی حسینی - محسنی‌ثانی - کریمیان - شجاعی‌کیاسری -

پاپی زاده بالنگان - تآمینی لیچایی - حکیمی - نوروزی -
 کوچکی نژاد ارم ساداتی - رجبی - صابری - نظری مهر - خسته بند - نیاز آذری -
 یوسفیان ملا - ناصری - شگری - سیدعلی طاهری - خصوصی ثانی -
 نجف نژاد - رهبری - نقوی حسینی - بیاتیان - بیگلری - نگهبان سلامی -
 منوچهری - سیدباقر حسینی - عبدالله زاده - طلا - عبدالرضا عزیزی - عباسی -
 گروسی - سیدبهلول حسینی - شوهانی - پیر مؤذن - نبی اله احمدی - جلیلی -
 منصور ی بیدکانی - خسروی سهل آبادی - محمد صادقی - حسینی صدر -
 زمانیان دهکردی - فتحی پور - سنایی - امیرآبادی فراهانی - حسین فتاحی -
 جوکسار - حقیقت پور - حاجی دلگانی - کیانی نژاد - علیمردانی -
 قره سید رومیانی - کولیوند - سلیمی - فیروزی - خجسته - علی لو - فیاضی -
 انصاری - عابد فتاحی - سعدون زاده - جعفری بنه خلخال - چهاردولی -
 قادر مزی - یحیی زاده فیروز آباد - زارع زاده مهریزی - بخشایش اردستانی -
 ایرانپور - صرامی فروشانی - حسینیان - عزیزی فارسانی - موسی احمدی -
 برومند داشقاپو - شفیمی - قائمدرحمت - موسوی اصل - بزرگواری -
 سیدراضی نوری - محمدی - کارخانه - بیگی ئیلانلو - منظری توکلی -
 غلام محمد زارعی - سودانی - قاسم عزیزی - رضایی کوچی -
 دوگانی آغچفلو و سه امضای ناخوانا

عنوان طرح:

تبدیل صندوق به سازمان تأمین اجتماعی

ماده واحده- «صندوق تأمین اجتماعی» به «سازمان تأمین اجتماعی» تبدیل و به عنوان یک نهاد عمومی غیردولتی وابسته به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با شخصیت حقوقی مستقل و دارای استقلال اداری و مالی و مطابق مقررات این قانون و آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی، اداری و استخدامی با تصویب هیأت امناء فعالیت خواهد نمود.

الف- اعضای هیأت مدیره سازمان متشکل از پنج یا هفت نفر خواهند بود که به صورت تمام وقت از بین افراد دارای مدرک فوق لیسانس و با داشتن حداقل پنج سال سابقه مدیریت به پیشنهاد هیأت امناء و ابلاغ وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی برای مدت چهارسال انتخاب خواهند شد. داشتن شرایط فوق برای عضویت در کلیه ارکان سازمان از جمله هیأت امناء و مدیرعامل نیز الزامی بوده و انتخاب مجدد آنها بلامانع می‌باشد.

ب- کلیه قوانین و مقررات مغایر از جمله تبصره (۱) ماده (۱۷) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۱ نسخ می‌گردد.

هیأت‌رئیس‌ه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور

مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین به شرح پیوست نسبت به طرح تبدیل

صندوق به سازمان تأمین اجتماعی تقدیم می‌گردد.

معاونت قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور

مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵

۱- در اجرای بند (۲):

در طرح تقدیمی آیین‌نگارش قانونی و ویرایش ادبی رعایت شده است. (با اعمال نظر کارشناسی)
 رعایت نشده است، متن اصلاحی طرح به ضمیمه تقدیم می‌شود.

۲- در اجرای بند (۴):

اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی مغایرت ندارد.
 دارد. اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌گردد.

دوم: از نظر سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز مغایرت ندارد.
 دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.
 دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

چهارم: از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس؛

وضعیت طرح تقدیمی از جهت رعایت مقررات آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی بشرح
زیر می‌باشد:

ماده ۱۳۱ -

۱- حداقل امضاء لازم (۱۵ نفر) دارد
 ندارد

۲- موضوع و عنوان مشخص دارد
 ندارد

۳- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه دارد
 ندارد

۴- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان دارد
 ندارد

ماده ۱۳۴ - قبلاً تقدیم نگردیده است

- قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در مجلس / کمیسیون (موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینک:
 با انقضاء شش ماه پیش از انقضاء شش ماه
مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می باشد.
 نمی باشد.

ماده ۱۴۲ - طرح تقدیمی دارای یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان ماده واحده مواجه با ایراد نمی باشد.
 بیش از یک موضوع مواد متعدد می باشد.

ماده ۱۴۴ - رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.
 نشده است. موارد و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ماده ۱۸۵ - موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی شود و نیاز به $\frac{2}{3}$ رأی نمایندگان ندارد.
 می شود $\frac{3}{4}$ دارد.

تعداد یک برگ اظهارنظر به عنوان ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل تدوین قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور
مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵

۱- باتوجه به وجود قانون تأمین اجتماعی به نظر می‌رسد مناسب باشد هرگونه تغییر در مورد سازمان تأمین اجتماعی در قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳ صورت پذیرد تا از پراکندگی در قوانین جلوگیری شود.

۲- پیشنهاد می‌شود عنوان طرح به شرح ذیل تغییر یابد:

«طرح تغییر نام صندوق تأمین اجتماعی به سازمان تأمین اجتماعی»

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات

کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵

۱- در اجرای بند (۱):

الف- در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض وجود ندارد
 وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

ب- در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط وجود ندارد
 وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسی‌های به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع لازم است.
 لازم نیست.

تعداد سه برگ سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری

الف- دلایل و ضرورت قانونگذاری

ماده (۱۱۳) قانون مدیریت خدمات کشوری مورد توجه قرار گیرد زیرا در مواردی از عبارت «صندوق» استفاده شده است. بنابراین بندی در این ماده واحده لحاظ شود که در کلیه قوانین عبارت «صندوق تأمین اجتماعی» به «سازمان تأمین اجتماعی» تغییر یابد.

ب- سوابق قانونی

شماره صفحه	عنوان
۱۴۰۰/۱۳۸۹/۱۰/۱۵ مصوب (۱۳۹۰-۱۳۹۴)	قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران
۱۸..... (۱۳۸۳/۶/۱۱)	قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (مصوب)
۲۰..... ۱۳۸۶/۷/۸	قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب
۲۰..... (۱۳۹۱/۲/۳۰)	قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور (مصوب)
۲۱..... (۱۳۵۴/۴/۳)	قانون تأمین اجتماعی (مصوب)
۲۱..... (۱۳۸۳/۲/۲۱)	قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی (مصوب)
۲۴..... (۱۳۸۷/۲/۱۵)	قانون اصلاح ماده (۱۴) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۳ (مصوب)
۲۴..... (۱۳۹۱/۷/۱۹)	قانون اصلاح بند (د) ماده (۳) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی (مصوب)
۲۴.....	اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی
۲۴.....	قانون اصلاح ماده (۱۱۳) قانون مدیریت خدمات کشوری و چگونگی تعیین مدیریت سازمان تأمین اجتماعی و صندوقهای بازنشستگی و بیمه‌های درمانی (مصوب ۱۳۸۸/۱۲/۵)

قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) مصوب

۱۳۸۹/۱۰/۱۵

ماده ۲۶- به دولت اجازه داده می شود در راستای ایجاد ثبات، پایداری و تعادل بین منابع و مصارف صندوقهای بازنشستگی نسبت به اصلاح ساختار این صندوقها براساس اصول زیر اقدام قانونی را به عمل آورد:

الف-

۱- کاهش وابستگی این صندوقها به کمک از محل بودجه عمومی دولت به استثناء سهم قانونی دولت در حق بیمه در طول برنامه از طرق مختلف از جمله تنظیم عوامل مؤثر بر منابع و مصارف صندوقها منطبق بر محاسبات بیمه ای، کاهش حمایتهای غیربیمه ای صندوقها و انتقال آن به نهادهای حمایتی، تقویت سازوکارهای وصول به موقع حق بیمه ها و تقویت فعالیتهای اقتصادی و سرمایه گذاری سودآور با اولویت سرمایه گذاری در بازار پول و سرمایه، به نحوی که سود سرمایه گذاری مورد نظر کمتر از سود اوراق مشارکت بانکی نباشد.

۲- انجام هرگونه فعالیت بنگاه داری جدید برای صندوقهای دولتی ممنوع است و موارد قبلی و موجود و نیز سهام مدیریتی که در ازاء مطالبات به صندوقها واگذار می شود باید طی برنامه زمانبندی شده ای که به تصویب هیأت وزیران می رسد تا پایان اجرای برنامه با رعایت مقررات به بخشهای خصوصی و تعاونی واگذار شود.

۳- همچنین ایجاد هرگونه تعهد بیمه ای و بار مالی خارج از ارقام مقرر در جداول قوانین بودجه سنواتی برای صندوقها ممنوع است. تعهدات تکلیف شده فقط در حدود ارقام مذکور قابل اجراء است.

ب- استفاده از روشهای نوین در اداره و ارائه خدمات این صندوقها از طرق مختلف از جمله تجدیدنظر در ساختار بیمه های اجتماعی، سازمان تأمین اجتماعی و صندوقهای تابعه به ویژه صندوق بازنشستگی کشوری و اصلاح ساختار و تجهیز سایر صندوقهای وابسته به دستگاههای اجرائی بر اساس اساسنامه دولت به نحوی که بر کاهش هزینه های سرباری نیروی انسانی از منابع بیمه و کاهش تصدی گری تأکید نماید.

تبصره- دولت مجاز است نسبت به شرایط احراز، زمان بهره مندی، نظام امتیازبندی بازنشستگی (مشاغل غیر تخصصی) تعیین مشاغل سخت و زیان آور، میزان و ترکیب نرخ حق بیمه، افزایش سنواتی و چگونگی اصلاح ساختار صندوقها اقدام قانونی لازم را انجام دهد.

الف- به منظور فراهم نمودن شرایط رقابتی و افزایش کارآمدی بیمه های اجتماعی و جلوگیری از ایجاد هر گونه انحصار یا امتیاز ویژه برای صندوقهای بازنشستگی اعم از خصوصی، عمومی، تعاونی و یا دولتی اجازه داده می شود صندوقهای بازنشستگی خصوصی با رعایت تضمین حقوق بیمه شدگان و بازنشستگان صندوق مربوطه حداقل به مدت ده سال بر اساس آئین نامه ای که به تصویب هیأت وزیران می رسد ایجاد گردد.

ب- کلیه بیمه شدگان به استثناء کادر نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات می توانند با رعایت اصول و الزامات محاسبات بیمه ای نسبت به تغییر صندوق بیمه ای خود به سایر صندوقها از جمله صندوقهای موضوع بند(الف) این ماده اقدام نمایند. ضوابط تغییر صندوق و نقل و انتقال حق بیمه و سوابق بیمه ای بین صندوقهای موضوع این بند در آئین نامه مربوطه تعیین می گردد.

ج- صاحبان حرف و مشاغل آزاد مشمول قوانین و مقررات تأمین اجتماعی هستند.

د- کلیه اتباع خارجی مقیم کشور، موظف به دارا بودن بیمه نامه برای پوشش حوادث و بیماریهای احتمالی در مدت اقامت در ایران می باشند. تعیین میزان تعرفه مطابق مقررات برعهده بیمه مرکزی ایران است که به تأیید معاونت می رسد.

ه- به منظور برقراری بیمه تکمیلی بازنشستگی، صندوقهای بیمه اجتماعی مجازند نسبت به افتتاح حسابهای انفرادی خصوصی جهت بیمه شدگان با مشارکت فرد بیمه شده اقدام نمایند.

و- در صورتی که دریافتی اיתارگران مشمول صندوق تأمین اجتماعی و صندوق بازنشستگی دیگری گردد، بازنشستگی در هر صندوق به طور مستقل انجام می گردد و با تحقق شرایط بازنشستگی ایتارگر در هر صندوق، از مستمری بازنشستگی آن صندوق بهره مند می شود.

ماده ۳۳- مشمولان وظیفه نیروهای مسلح مشغول به خدمت و بسیجیان فعال در صورت از کارافتادگی یا فوت به لحاظ خدمتی یا غیرخدمتی از نظر از کارافتادگی، بیمه عمر و حوادث تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح قرار می گیرند.

ماده ۳۸- به منظور توسعه کمی و کیفی بیمه های سلامت، دستیابی به پوشش فراگیر و عادلانه خدمات سلامت و کاهش سهم مردم از هزینه های سلامت به سی درصد (۳۰٪) از طرق مختلف مانند اصلاح ساختار صندوقها، مدیریت منابع، متناسب نمودن تعرفه ها، استفاده از منابع داخلی صندوقها و در صورت لزوم از محل کمک دولت در قالب بودجه سنواتی و در طول برنامه اقدامات زیر انجام می شود:

الف- دولت مکلف است ساز و کارهای لازم برای بیمه همگانی و اجباری پایه سلامت را تا پایان سال اول برنامه تعیین و ابلاغ نموده و زمینه‌های لازم را در قالب بودجه‌های سنواتی برای تحت پوشش قرار دادن آحاد جامعه فراهم نماید.

ب- به دولت اجازه داده می‌شود بخشهای بیمه های درمانی کلیه صندوقهای موضوع ماده (5) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده(5) قانون محاسبات عمومی کشور را در سازمان بیمه خدمات درمانی ادغام نماید. تشکیلات جدید «سازمان بیمه سلامت ایران» نامیده می‌شود. کلیه امور مربوط به بیمه سلامت در این سازمان متمرکز می‌شود.

اساسنامه سازمان بیمه سلامت ایران با پیشنهاد معاونت به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۱- شمول مفاد این بند به صندوقهای خدمات درمانی نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات با اذن مقام معظم رهبری است.

تبصره ۲- بیمارستانها و مراکز ملکی صندوق تأمین اجتماعی که درمان مستقیم را بر عهده دارند با حفظ مالکیت در اختیار صندوق مذکور باقی مانده و مطابق مقررات به سازمان بیمه سلامت ایران فروش خدمت خواهند نمود.

تبصره ۳- با تغییر نام شورای عالی بیمه خدمات درمانی به شورای عالی بیمه سلامت کشور، ترکیب اعضاء، وظایف، اختیارات و مسؤولیتهای این شورا و دبیرخانه آن به پیشنهاد معاونت با تأیید هیأت وزیران به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.

تبصره ۴- دارائیهها، تعهدات، اموال منقول و غیرمنقول، منابع انسانی، مالی و اعتباری، امکانات، ساختمان و تجهیزات مربوط به بخش بیمه‌های درمان به استثناء صندوق تأمین اجتماعی با تشخیص معاونت به سازمان بیمه سلامت ایران منتقل می‌گردد. اعتبارات مربوط به حوزه درمان نیز براساس عملکرد در قبال ارائه خدمات و محاسبه به عنوان بخشی از تعرفه استحقاقی در قالب بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌گردد.

تبصره ۵- عقد قرارداد و هرگونه پرداخت مازاد بر تعرفه تعیین شده برای آن دسته از خدمات تشخیصی، بهداشتی و درمانی که در بسته بیمه پایه سلامت اعلام خواهد شد توسط شرکت بیمه های تجاری و سازمان بیمه سلامت ایران با اشخاص حقیقی و حقوقی تحت هر عنوان ممنوع است. پرداخت حق سرانه بیمه تکمیلی برعهده افراد بیمه شده است. منظور از بیمه تکمیلی فهرست خدماتی است که در تعهد بیمه پایه سلامت نیست.

ج- به دولت اجازه داده می‌شود متناسب با استقرار نظام ارجاع و پزشک خانواده خدمات بیمه پایه سلامت را برای عموم افراد کشور به صورت یکسان تعریف و تا پایان برنامه به تدریج اجراء نماید.

د- حق بیمه پایه سلامت خانوار به شرح زیر، سهمی از درآمد سرپرست خانوار خواهد بود:

۱- خانوارهای روستائیان و عشایر و اقشار نیازمند تحت پوشش نهادهای حمایتی و مؤسسات خیریه معادل پنج درصد (۵٪) حداقل حقوق و دستمزد مشمولان قانون کار در سالهای اول، دوم و سوم برنامه و شش درصد (۶٪) حداقل حقوق و دستمزد مشمولان قانون کار در سالهای چهارم و پنجم برنامه صددرصد (۱۰۰٪) حق بیمه اقشار نیازمند از بودجه عمومی دولت تأمین می‌شود.

۲- خانوارهای کارکنان کشوری و لشکری شاغل و بازنشسته معادل پنج درصد (۵٪) حقوق و مزایای مستمر در سالهای اول، دوم و سوم برنامه و شش درصد (۶٪) حقوق و مزایای مستمر در سالهای چهارم و پنجم برنامه مشروط بر این که حداکثر آن از دو برابر حق بیمه مشمولین جزء (۱) این بند تجاوز نکند. بخشی از حق بیمه مشمولین این جزء از بودجه عمومی دولت تأمین خواهد شد.

۳- مشمولین تأمین اجتماعی مطابق قانون تأمین اجتماعی

۴- سهم خانوارهای سایر اقشار متناسب با گروههای درآمدی به پیشنهاد شورای عالی بیمه سلامت و تصویب هیأت وزیران

تبصره- دستگاههای اجرائی مکلفند حق بیمه پایه سلامت سهم کارمندان، بازنشستگان و موظفین را از حقوق ماهانه کسر و حداکثر ظرف مدت یکماه به حساب سازمان بیمه سلامت ایران واریز نمایند.

ه- شورای عالی بیمه سلامت مکلف است هر ساله قبل از شروع سال جدید نسبت به بازنگری ارزش نسبی و تعیین تعرفه خدمات سلامت برای کلیه ارائه‌دهندگان خدمات بهداشتی، درمان و تشخیص در کشور اعم از دولتی و غیردولتی و خصوصی با رعایت اصل تعادل منابع و مصارف و قیمت واقعی در جهت تقویت رفتارهای مناسب بهداشتی، درمانی و مبانئ محاسباتی واحد و یکسان در شرایط رقابتی و براساس بند (۸) ماده (۱) و مواد (۸) و (۹) قانون بیمه همگانی خدمات درمانی اقدام و مراتب را پس از تأیید معاونت جهت تصویب به هیأت وزیران ارائه نماید.

و- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مجاز است بدون تحمیل بار مالی جدید، نظارت بر مؤسسات ارائه‌دهنده خدمات سلامت را براساس استانداردهای اعتبار بخشی مصوب، به مؤسسات در بخش غیردولتی واگذار نماید. به نسبتی که نظارت به مؤسسات مذکور واگذار می‌شود منابع وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی آزاد می‌شود. بخشی از منابع مالی آزاد شده مذکور در قالب موافقتنامه مبادله شده با معاونت به دستگاه قابل پرداخت است.

ز- سازمان بیمه سلامت ایران مکلف است با رعایت نظام ارجاع و سطح بندی خدمات براساس سیاستهای مصوب نسبت به خرید راهبردی خدمات سلامت از بخشهای دولتی و غیردولتی اقدام نماید. آئین نامه اجرایی این بند مشتمل بر اصلاح نظام پرداخت و فهرست خدمات مورد تعهد بیمه پایه سلامت ظرف یک سال توسط وزارتخانه‌های رفاه و تأمین اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و معاونت تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ح- به منظور ارتقاء شاخصهای سلامت و بهداشت در تولید و عرضه مواد غذایی و کاهش تصدیهای دولت، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به عنوان سیاستگذار و ناظر عالی سلامت در کشور می‌تواند با همکاری بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران حداکثر تا پایان سال دوم برنامه، نظام نظارت و بیمه اجباری تضمین کیفیت تولید و عرضه مواد غذایی در اماکن مربوط را مبتنی بر آموزش و نظارت و بر اساس آئین نامه‌ای که پس از تأیید معاونت به تصویب هیأت وزیران می‌رسد تدوین و تا پایان برنامه در شهرهای بالای یکصد هزار نفر جمعیت اجراء نماید.

در این راستا دولت از توسعه فروشگاههای زنجیره‌ای مواد غذایی حمایت می‌نماید.

قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۸۳/۶/۱۱)

ماده ۳۱- ارتباط استخدامی کارکنان بنگاههای دولتی واگذار شده با دستگاههای اجرایی ذی ربط قطع می‌گردد و آن دسته از کارکنان بنگاههای دولتی که از نظر مقررات بازنشستگی تابع صندوق‌های خاص بازنشستگی وابسته به وزارتخانه و مؤسسات و شرکتهای دولتی هستند و ارتباط استخدامی آنها با دستگاههای اجرایی ذی ربط در اجراء سیاستهای فروش سهام، قطع می‌گردد، می‌توانند در صورت ادامه اشتغال در واحدهای فروخته شده و با رعایت ضوابط پرداخت حق بیمه مقرر به تفکیک سهم بیمه شده و کارفرما همچنان تابع مقررات صندوق بازنشستگی مربوط باشند.

تبصره- کلیه قوانین و مقررات مربوط به کسر حق بیمه و اختیارات سازمان تأمین اجتماعی در امور دریافت حق بیمه و اخذ جرائم ناشی از دیرکرد پرداخت حق بیمه از جمله مواد (۴۹) و (۵۰) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ نسبت به افراد و صندوق‌های فوق مجری خواهد بود.

ماده ۹۶ -

دولت مکلف است با توجه به استقرار سازمانی نظام جامع تأمین اجتماعی در برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران؛ پوشش جمعیتی، خدمات و حمایتی

مالی مورد نظر در اصل بیست و نهم (۲۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران را طبق قوانین از محل درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم، از طریق فعالیتهای بیمه ای، حمایتی و امدادی به صورت تدریجی و به شرح ذیل افزایش و به اجرا بگذارد.

الف - افزایش پوشش بیمه های اجتماعی با توجه خاص به روستائیان و عشایر و شاغلین شهری که تاکنون تحت پوشش نبوده اند، به نحوی که برنامه بیمه های اجتماعی روستائیان و عشایر، با مشارکت دولت و روستائیان و عشایر پس از تهیه و تصویب دولت از سال دوم برنامه چهارم، به اجرا گذاشته شود.

ب - پوشش کامل (صددرصد) جمعیتی از بیمه همگانی پایه خدمات درمانی.

ج - تأمین بیمه خاص (در قالب فعالیتهای حمایتی) برای حمایت از زنان سرپرست خانوار و افراد بی سرپرست با اولویت کودکان بی سرپرست.

د - هدفمند نمودن فعالیتهای حمایتی جهت توانمندسازی افراد تحت پوشش مؤسسات و نهادهای حمایتی در راستای ورود به پوشش بیمه ای.

ه - اتخاذ تمهیدات لازم جهت بازپرداخت بدهی دولت به سازمانهای بیمه ای به نحوی که ضمن جلوگیری از ایجاد بدهی جدید تا پایان برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، کل بدهی دولت به سازمانهای بیمه ای تسویه شده باشد.

و - اتخاذ تدابیر مورد نیاز برای کاهش طول دوره استفاده از مقرری بیکاری در جهت تنظیم بازار کار، افزایش سابقه مورد نیاز برای احراز مقرری بیمه بیکاری در سال اول برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران.

ز - با توجه به تغییرات و روند صعودی شاخص های جمعیتی امید به زندگی و لزوم پایداری صندوقهای بیمه ای اجتماعی و اصلاحات منطقی در مبانی محاسباتی آنها، دولت موظف است با استفاده از تجربه جهانی در چهارچوب محاسبات بیمه ای اقدامات لازم را معمول دارد.

ح - در صورتی که نرخ رشد دستمزد اعلام شده کارگران در دو سال آخر خدمت آنها بیش از نرخ رشد طبیعی دستمزد کارگران بوده و با سالهای قبل سازگار نباشد، مشروط بر آنکه این افزایش دستمزد به دلیل ارتقاء شغلی نباشد، سازمان تأمین اجتماعی علاوه بر دریافت مابه التفاوت میزان کسور سهم کارگران و کارفرما به نسبت دستمزد واقعی و دستمزد اعلام شده سالهای قبل از کارفرمای ذی ربط، خسارت وارده بر اساس لایحه ای خواهد بود که توسط هیأت وزیران تهیه و برای تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم می شود.

قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸

ماده ۱۱۳- دولت مکلف است تا پایان قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در خصوص تجمیع کلیه صندوقهای بازنشستگی اعم از کشوری و تأمین اجتماعی در سازمان تأمین اجتماعی اقدامات قانونی لازم را به عمل آورد.

قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور (مصوب ۱۳۹۱/۲/۳۰)

۹- به منظور تسهیل وصول مطالبات معوق (بدهیهای قطعی لغایت اسفند ماه ۱۳۹۰) به سازمان تأمین اجتماعی اجازه داده می شود جریمه حق بیمه کارفرمایان مدیون واحدهای صنفی، صنعتی و کشاورزی مشروط به اینکه حداکثر تا پایان آذر ماه سال جاری نسبت به پرداخت یا تعیین تکلیف اصل حق بیمه اقدام نمایند، مورد بخشودگی قرار دهد.

۶۳- صندوقهای بازنشستگی و تأمین اجتماعی و بیمه ای و درمانی مجازند تمام اعتبارات پیش بینی شده مندرج در قانون بودجه که پس از طی مراحل در اختیار آنها قرار می گیرد به انضمام دیگر منابع داخلی خود و سایر منابع حاصله را به حقوق بازنشستگان، وظیفه بگیران یا مستمیری بگیران و حداقل به پنجاه درصد (۵۰٪) حق بیمه تکمیلی کامل آنان اختصاص دهند و پرداخت نمایند و هزینه های نیروی انسانی را ضمن صرفه جویی، از محل منابع داخلی خود تأمین و پرداخت نمایند. همچنین مستمیری به همسر و فرزندان بیمه شده متوفی که زیر ده سال سابقه دارند به نسبت سنوات پرداخت شود.

۶۴- صندوق تأمین اجتماعی موظف است کارگزاران و پیمانکاران مخابرات روستایی موضوع جزء (و) بند (۱۶) قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور را پس از واریز حق بیمه سهم کارگر توسط کارگزار و پیمانکار و تا زمان فروش سهام مدیریتی بر اساس قانون تأمین اجتماعی تحت پوشش بیمه قرار دهد. حق بیمه سهم کارفرما برای این مدت و برابر مدت کارکرد آنان بر عهده دولت است و مبلغ آن در کارگروهی متشکل از وزیران ارتباطات و فناوری اطلاعات و تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان حسابرسی تعیین و به عنوان مطالبات صندوق تأمین اجتماعی از دولت منظور می شود و از محل پرداخت اقساط فروش سهام شرکت مخابرات ایران به بخش خصوصی پرداخت و تسویه می گردد.

۶۶- سازمان تأمین اجتماعی مجاز است به افرادی که حداقل ده سال حق بیمه پرداخت نموده اند و به سن شصت سال برای مردان و پنجاه و پنج سال برای زنان رسیده اند یا به هر دلیلی به تشخیص کمیسیونهای موضوع ماده (۹۱) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳ و اصلاحات بعدی آن

در سنین کمتر از موارد فوق از کار افتاده شده اند ولی از حق مستمری برخوردار نمی شوند متناسب با سنوات پرداخت حق بیمه، حقوق بازنشستگی آنان را پرداخت نماید. افرادی که کمتر از ده سال حق بیمه پرداخت کرده اند می توانند با پرداخت مابه التفاوت حق بیمه اعم از حق کارگر و کارفرما تا ده سال به نرخ سال جاری از امتیاز بازنشستگی این بند برخوردار شوند.

آیین نامه اجرایی این بند به پیشنهاد مشترک وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور حداکثر ظرف سه ماه به تصویب هیأت وزیران می رسد.

قانون تأمین اجتماعی (مصوب ۱۳۵۴/۴/۳)

فصل اول

تعاریف - کلیات

ماده ۱- به منظور اجراء و تعمیم و گسترش انواع بیمه های اجتماعی و استقرار نظام هماهنگ و متناسب با برنامه ای تأمین اجتماعی سازمان تأمین اجتماعی که در این قانون "سازمان" نامیده می شود تشکیل می گردد.

قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی (مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۱)

***

ماده ۱۲- ارکان چهارگانه نظام جامع تأمین اجتماعی به ترتیب ذیل خواهد بود:

۱- شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی.

۲- وزارت رفاه و تأمین اجتماعی.

۳- نهادها، سازمانها، مؤسسات و صندوقهای اصلی هر یک از قلمروهای «بیمه های اجتماعی»، «بیمه های خدمات درمانی»، «امور حمایتی» و «امور امدادی» که وظیفه مدیریت و ساماندهی منابع این نظام اعم از منابع عمومی و یارانه های تخصیصی از سوی وزارتخانه و نیز منابع حاصل از مشارکت شرکای اجتماعی خود را داشته و یا تصدی وظایف اجرایی در قلمروهای مختلف بیمه های اجتماعی، بیمه های خدمات درمانی، امور حمایتی و امور امدادی را به نمایندگی از سوی دولت برعهده دارند.

۴- مؤسسات کارگزاری: شامل شرکتهای بیمه تجاری، شهرداریها، دهرداریها و سایر ظرفیتهای ساختاری در قالب بانک، صندوق، شرکت و بنگاههای خدماتی و نهادهای خیریه و مدنی است که در سطح کارگزار اجرایی نظام جامع تأمین اجتماعی در قالب قراردادها و تفاهم نامه های منعقد شده فعالیت خواهند

داشت.

تبصره ۱ - نهادها، سازمانها، مؤسسات و صندوقهای اصلی فعال در قلمروهای بیمه‌ای، حمایتی و امدادی این نظام مکلفند امور اجرایی و تصدی‌گری خود در زمینه تولید و ارائه خدمات و تمهیدات قانونی مربوطه را به موجب قراردادهایی که ضوابط آن با پیشنهاد وزارت و تصویب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی تعیین خواهد شد به مؤسسات کارگزاری محول نمایند.

تبصره ۲ - با توجه به ماهیت امور بیمه‌ای کلیه عناوین تشکیلاتی و سازمانی نهادهای فعال در قلمروهای بیمه اجتماعی و درمانی به «صندوق» تغییر نام خواهند یافت.

تبصره ۳ - کلیه دستگاههایی که خانواده معظم شهدا، اسرا، مفقودین، جانبازان و ایثارگران انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی را تحت پوشش قرار داده‌اند براساس نامه مورخ ۱۳۸۱.۱۱.۱۸ مقام معظم رهبری به ریاست جمهوری در یک نهاد ادغام می‌گردد و در صورت تأیید مقام رهبری، کلیه اموال و دارائی‌ها، مالکیت‌ها و امکانات بنیاد شهید، ستاد رسیدگی به امور آزادگان و پنجاه درصد (۵۰٪) اموال، دارائی‌ها، مالکیت‌ها و امکانات بنیاد مستضعفان و جانبازان به این نهاد انتقال می‌یابد و منابع ناشی از دارائی‌ها و مالکیت‌های فوق صرفاً جهت رسیدگی به امور شهدا و ایثارگران در چارچوب نظام تأمین اجتماعی هزینه خواهد شد.

...

ماده ۱۷ - وزارت رفاه و تأمین اجتماعی مکلف است حداکثر ظرف مدت یک سال از تاریخ تصویب این قانون نسبت به بررسی و اصلاح اساسنامه‌های کلیه دستگاههای اجرایی، صندوقها و نهادهای دولتی و عمومی فعال در قلمروهای بیمه‌ای، حمایتی و امدادی (در چارچوب طرح جامع امداد و نجات کشور) نظام و سایر دستگاههایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، اقدام و مراتب را پس از تأیید شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی به تصویب هیأت وزیران برساند، استفاده از اعتبارات عمومی برای دستگاهها، صندوقها و نهادهای مصوب جدید مجاز خواهد بود. اصلاح آن بخش از اساسنامه‌ها که مربوط به ارکان نهادهای فوق‌الذکر می‌باشد، باید به ترتیبی صورت پذیرد که ترکیب کلی ارکان آنها به صورت زیر باشد:

الف - شورا یا مجمع و یا هیأت امناء با شرایط زیر:

۱ - نصف به علاوه یک اعضاء با پیشنهاد وزیر رفاه و تأمین اجتماعی و تأیید شورای عالی رفاه و تأمین

اجتماعی و تصویب هیأت وزیران انتخاب خواهند شد.

۲ - مابقی اعضاء به تناسب تعداد افراد تحت پوشش توسط « خدمت گیرندگان متشکل و سازمان یافته » آنها براساس آئین نامه ای که به تصویب هیأت وزیران می رسد، تعیین خواهند شد و در صورت عدم وجود تشکلهای رسمی موصوف و تا زمان شکل گیری آنها، اعضای مزبور به پیشنهاد وزیر رفاه و تأمین اجتماعی و تأیید شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی و تصویب هیأت وزیران انتخاب خواهند شد. تبصره - در مواردی که برای کارکنان یک یا چند دستگاه اجرائی منفرداً یا مجتمعاً صندوق خاص بیمه ای لازم باشد، دونفر از طرف بالاترین مقام یا مقامات آن دستگاه یا دستگاهها به عنوان ناظر در جلسات شورا یا مجمع یا هیأت امناء شرکت خواهند کرد.

ب - هیأت مدیره: مرکب از پنج یا هفت نفر دارای تخصص و تجارب مختلف مورد نیاز می باشد که از سوی شورا یا مجمع و یا هیأت امناء مربوطه برای مدت چهار سال به صورت موظف (بدون پذیرش مسؤلیت اجرایی) انتخاب خواهند شد و انتخاب مجدد آنها بلامانع بوده و از میان خود یک نفر را به عنوان رئیس هیأت مدیره تعیین خواهند نمود.

ج - مدیر عامل: فردی خارج از مجمع و هیأت مدیره که به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب شورا یا مجمع یا هیأت امناء مربوطه برای مدت چهار سال انتخاب خواهد شد و انتخاب مجدد وی بلامانع می باشد.

د - هیأت نظارت: مرکب از سه نفر دارای تخصصها و تجارب مختلف مورد نیاز می باشد که از سوی شورا یا مجمع و یا هیأت امناء مربوطه برای مدت چهار سال انتخاب خواهند شد و انتخاب مجدد آنها بلامانع می باشد. (وظایف بازرس قانونی به عهده سازمان حسابرسی بوده که گزارش خود را به هیأت نظارت جهت بررسی و اظهار نظر ارائه خواهد نمود).

تبصره ۱ - شرط عضویت در کلیه سطوح ارکان فوق، داشتن حداقل مدرک کارشناسی ارشد با پنج سال سابقه کار تخصصی در رشته های مدیریت، حسابداری، بیمه، مالی، اقتصاد، انفورماتیک و گروه پزشکی خواهد بود و انتصاب افراد مزبور پس از تأیید احراز شرایط سمت از سوی سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور نافذ می باشد.

تبصره ۲ - کلیه مسؤولیتها و اختیارات مربوط به دستگاههای اجرایی دولتی و عمومی، صندوقها و نهادهای فعال در حوزه های بیمه ای، حمایتی و امدادی نظام، از وزراء مربوطه یا بالاترین مقام مسؤول آنها سلب و به وزیر رفاه و تأمین اجتماعی تفویض می گردد. این امر شامل عضویت و یا ریاست شوراهای مجامع و هیاتهای امناء نهادهای موصوف و کمیسیونهای فرعی و اصلی دولت، شوراهای عالی فرابخشی و مجامع بین المللی مرتبط نیز می باشد.

ماده ۱۸ - اعمال این قانون در ارتباط با کمیته امداد امام خمینی (ره) و همچنین امور مرتبط با نیروهای مسلح منوط به اذن مقام رهبری می باشد.

ماده ۱۹ - از تاریخ تصویب این قانون، آن قسمت از قوانین امور بیمه های اجتماعی، بیمه خدمات درمانی، امور حمایتی و امدادی که مغایر با این قانون می باشد، ملغی الاثر می گردد.

قانون اصلاح ماده (۱۴) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۳ (مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۵)

ماده واحده - وزیر جهاد کشاورزی و سرپرست کمیته امداد امام خمینی (ره) به عضویت در ترکیب ماده (۱۴) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۱ اضافه می گردند.

قانون اصلاح بند (د) ماده (۳) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی (مصوب ۱۳۹۱/۷/۱۹)

ماده واحده - عنوان «صندوق بیمه روستاییان و عشایر» مندرج در بند (د) ماده (۳) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۱ به عبارت «صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر» تغییر می یابد.

تبصره - اجرای طرح در خصوص کشاورزان غیر ساکن در روستاها منوط به تأمین بار مالی مربوط به سهم دولت از حق بیمه ایشان در قوانین بودجه سالانه کشور می باشد.

۱۳۸۷/۸/۲۲

شماره ۱۴۷۴۱۶/ت/۳۸۸۳۳-هـ

وزارت رفاه و تأمین اجتماعی

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۳/۲۶ بنا به پیشنهاد وزارت رفاه و تأمین اجتماعی و تأیید شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی و به استناد ماده (۱۷) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی - مصوب ۱۳۸۳ - و به استناد ماده (۱۱۳) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶ - اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی را به شرح زیر تصویب نمود:

اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی

ماده ۱- هدف سازمان تأمین اجتماعی که در این اساسنامه به اختصار سازمان نامیده می شود، اجرا، تعمیم

و گسترش انواع بیمه های اجتماعی و استقرار نظام هماهنگ متناسب با اهداف نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی همچنین تمرکز وجوه و درآمدهای موضوع قانون تأمین اجتماعی با بکارگیری اصول محاسبات بیمه ای در حوزه بیمه و رعایت اصول بنگاه داری در حوزه سرمایه گذاری با بهره گیری از وجوه و ذخایر می باشد.

ماده ۲- موضوع فعالیت سازمان در راستای تحقق اهداف بیمه ای مقرر در قوانین و مقررات مربوط از جمله قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی و قانون تأمین اجتماعی همچون بازنشستگی، بیکاری، حوادث و بیماریها، غرامت دستمزد، مستمری از کارافتادگی و بازماندگان و همچنین خدمات درمانی و اداره صندوقهای بیمه اجتماعی و درمانی مربوط می باشد.

ماده ۳- سازمان دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی و اداری می باشد و به صورت مؤسسه عمومی غیردولتی طبق مقررات این اساسنامه و سایر قوانین و مقررات مربوط اداره خواهد شد.

ماده ۴- مرکز اصلی سازمان در تهران است و می تواند در تهران و سایر مناطق کشور شعبه و نمایندگی ایجاد و یا از طریق واگذاری برخی از امور به کارگزارانها با رعایت تبصره (۱) ماده (۱۲) قانون یادشده اقدام نماید.

تبصره - سازمان مجاز است با رعایت قوانین و مقررات مربوط برحسب ضرورت نسبت به تأسیس شعبه یا نمایندگی در خارج از کشور اقدام نماید.

ماده ۵ - ارکان سازمان عبارتند از:

الف - شورا

ب - هیئت مدیره

پ - مدیرعامل

ت - هیئت نظارت

ماده ۶ - اعضای شورای سازمان عبارتند از:

الف - هشت (۸) نفر نمایندگان دولت به شرح زیر:

۱- رئیس جمهور (رئیس شورا)

۲- وزیر رفاه و تأمین اجتماعی

۳- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۴- وزیر کار و امور اجتماعی

۵ - وزیر صنایع و معادن

- ۶- معاون توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور
- ۷- معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور
- ۸- معاون حقوقی و امور مجلس رییس جمهور
- ب - چهار (۴) نفر نماینده کارفرمایان به شرح زیر:
- ۱- سه (۳) نفر کارفرمای واحدهای تولیدی، صنعتی و بازرگانی به انتخاب کانون عالی انجمن های صنفی کارفرمایان.
- ۲- یک (۱) نفر کارفرمای واحدهای صنفی و بازرگانی به انتخاب کانون عالی انجمن های صنفی کارفرمایان.
- پ - سه (۳) نفر نماینده بیمه شدگان به شرح زیر:
- ۱- دو (۲) نفر نماینده بیمه شدگان واحدهای تولیدی، صنعتی و صنفی به انتخاب کانون عالی شوراهای اسلامی کار.
- ۲- یک (۱) نفر نماینده بیمه شدگان واحدهای اداری دولتی به انتخاب اتحادیه کارمندان دولت مطابق قوانین و مقررات مربوط.
- ماده ۷- اعضای شورا برای مدت چهار سال انتخاب و جایگزینی پیش از موعد و تجدید انتخاب آنها بلامانع است.
- تبصره ۱- چنانچه هر یک از اعضای شورا بر کنار، فوت یا استعفا نماید یا پیش از سه جلسه متوالی با تشخیص رییس شورا بدون عذر موجه غیبت کند جانشین او برای بقیه مدت مقرر به نحو مذکور در این ماده انتخاب خواهد شد.
- تبصره ۲- جلسات شورا با حضور (۱۰) نفر از اعضا رسمیت یافته و تصمیمات آن با رأی موافق حداقل (۸) عضو حاضر قطعیت خواهد یافت.
- ماده ۸- وظایف و اختیارات شورا به شرح زیر می باشد:
- الف - تصویب خط مشی و راهبردهای کلان سازمان.
- ب - تصویب برنامه و بودجه، صورتهای مالی و عملکرد سالانه سازمان.
- پ - تعیین اعضای هیئت مدیره و هیئت نظارت.
- ت - تعیین حقوق و مزایا و پاداش اعضای هیئت مدیره، مدیرعامل و حق الزحمه هیئت نظارت.
- ث - تصویب آیین نامه های مالی، معاملاتی، اداری، استخدامی و سایر آیین نامه های مورد نیاز سازمان.
- ج - بررسی و تصویب تشکیلات کلان سازمان به پیشنهاد هیئت مدیره.

ج - تصویب پیشنهاد هیئت مدیره سازمان در خصوص انتخاب مدیرعامل.

ح - پیشنهاد تغییر و یا اصلاح اساسنامه.

خ - بررسی و اتخاذ تصمیم در خصوص سایر مواردی که بنا به پیشنهاد هیئت مدیره سازمان در شورا مطرح می‌شود.

تبصره ۱- نحوه تشکیل و اداره جلسات شورا به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که پس از تشکیل اولین جلسه به تصویب شورا می‌رسد.

تبصره ۲- مدیرعامل و اعضای هیئت مدیره با دعوت شورا بدون حق رأی در جلسات شورا شرکت می‌کنند.

تبصره ۳- شورا برای بررسی و اظهارنظر در خصوص مسایل سازمان می‌تواند کارگروه‌های تخصصی داشته باشد. ترتیب تشکیل جلسات شورا و کارگروه‌های تخصصی آن طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که ظرف سه ماه پس از تشکیل اولین جلسه به تصویب شورا می‌رسد.

د - پیشنهاد تغییر یا اصلاح قوانین و مقررات بازنشستگی (از جمله نرخ حق بیمه و سن بازنشستگی) براساس شاخصهای جمعیتی امید به زندگی، محاسبات بیمه‌ای جهت تصویب در هیئت وزیران و سیر مراحل قانونی.

ماده ۹- اعضای هیئت مدیره سازمان متشکل از پنج نفر خواهد بود که با رعایت بند «ب» ماده (۱۷) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی و تبصره (۱) آن با پیشنهاد رییس شورا و تصویب شورا انتخاب می‌شوند.

تبصره ۱- رییس هیئت مدیره و مدیرعامل توسط رییس شورا برای مدت چهارسال انتخاب خواهند شد.

تبصره ۲- صدور احکام اعضاء و رییس هیئت مدیره و مدیرعامل به عهده رییس شورا است.

ماده ۱۰- هیئت مدیره در اولین جلسه از بین اعضای خود یک نفر را به عنوان نایب رییس و یک نفر منشی انتخاب می‌نماید.

ماده ۱۱- وظایف رییس هیئت مدیره به شرح زیر است:

الف - دعوت از اعضای هیئت مدیره جهت تشکیل جلسات.

ب - اداره جلسات هیئت مدیره.

پ - انعکاس پیشنهادات هیئت مدیره به شورا و ابلاغ مصوبات شورا و هیئت مدیره به مدیرعامل.

تبصره - کارکنان سازمان در صورت عضویت در هیئت مدیره مسئولیت اجرایی نخواهند داشت.

ماده ۱۲- مدت عضویت اعضای هیئت مدیره چهارسال است. تجدید انتخاب و یا جایگزینی قبل از موعد

آنان (در صورت احراز نداشتن شرایط مقرر در قانون) به ترتیب مقرر در این اساسنامه خواهد بود.
تبصره ۱- تا زمان انتخاب اعضای هیئت مدیره جدید، هیئت مدیره قبلی در سمت خود انجام وظیفه خواهند نمود.

تبصره ۲- در صورت استعفاء، عزل و یا فوت هر یک از اعضای هیئت مدیره، شورا موظف است به ترتیب مقرر در این اساسنامه ظرف یک ماه جانشین وی را تعیین نماید.
ماده ۱۳- وظایف و اختیارات هیئت مدیره به شرح زیر است:

الف - بررسی و تدوین خط مشی، راهبردهای کلان و برنامه های اجرایی لازم برای دستیابی به اهداف سازمان جهت ارایه به شورا.

ب - بررسی و تدوین بودجه، صورتهای مالی و عملکرد سالانه سازمان جهت ارایه به شورا.

پ - بررسی و تدوین آیین نامه های مالی، معاملاتی، اداری و استخدامی و سایر آیین نامه ها و ضوابط مورد نیاز و ارایه آنها به شورا.

ت - بررسی و تدوین ساختار و تشکیلات کلان سازمان و ارایه آن به شورا و تصویب تشکیلات تفصیلی سازمان.

ث - بررسی و تأیید نحوه استفاده و بهره برداری از وجوه و ذخایر سازمان و پیشنهاد آن به شورا.

ج - پیشنهاد نصب و عزل مدیرعامل سازمان به شورا.

چ - تعیین اعضای هیئت مدیره شرکتهای و مؤسسات تابعه بدون واسطه.

ح - اعمال اختیارات مجمع عمومی، شورا یا هیئت امنای صندوق های بیمه ای اجتماعی و درمانی وابسته از جمله صندوق بازنشستگی کشوری، صندوق بیمه خدمات درمانی و صندوق بیمه روستاییان و عشایر.

خ - انجام سایر امور لازم برای سازمان در چارچوب این اساسنامه و قوانین مربوط.

تبصره - هیئت مدیره می تواند در صورت لزوم بخشی از اختیارات خود را به مدیرعامل تفویض نماید. این واگذاری رافع مسئولیت هیئت مدیره نخواهد بود.

د - پیشنهاد ضوابط مربوط به قراردادهای بیمه های تکمیلی و سایر قراردادهای توافقی به شورا.

ذ - انتخاب نمایندگان سازمان جهت حضور در جلسات مجامع مؤسسات و شرکتهایی که تمام یا قسمتی از سهام آنان متعلق به سازمان می باشد.

ماده ۱۴- جلسات هیئت مدیره با حضور حداقل چهار نفر از اعضا رسمیت یافته و تصمیمات آنها با رأی موافق حداقل سه نفر از اعضای حاضر معتبر خواهد بود.

تبصره - نحوه تشکیل و اداره جلسات به موجب آیین نامه ای خواهد بود که به تصویب هیئت مدیره

می‌رسد.

ماده ۱۵- وظایف و اختیارات مدیرعامل به شرح زیر است:

الف - اداره امور جاری سازمان در چارچوب مقررات قانونی، خط‌مشی‌ها، برنامه‌ها و دستورالعمل‌های مصوب شورا و هیئت مدیره.

ب - تهیه و تنظیم برنامه و بودجه، گزارشها و صورتهای مالی و عملکرد سازمان جهت ارائه به هیئت مدیره.

پ - استقرار و عملیاتی نمودن ساختار و تشکیلات مصوب.

ت - صدور احکام اعضاء هیئت مدیره شرکتها و مؤسسات تحت پوشش بدون واسطه پس از تصویب هیئت مدیره سازمان.

ث - صدور حکم مدیرعامل شرکتها و مؤسسات تحت پوشش بدون واسطه پس از تصویب هیئت مدیره آن شرکتها.

تبصره ۱- مدیرعامل در مقابل اشخاص حقیقی و حقوقی در کلیه مراجع قانونی نماینده سازمان می‌باشد و می‌تواند این اختیار را شخصاً و یا به وسیله نمایندگان یا وکلایی که تعیین می‌کند اعمال نماید.

تبصره ۲- مکاتبات رسمی، قراردادهای و اسناد تمهیدآور سازمان با اعضاء مدیرعامل و مهر سازمان معتبر خواهد بود.

تبصره ۳- مدیرعامل می‌تواند با مسئولیت خود، قسمتی از وظایف و اختیاراتش را به مدیران اجرایی سازمان تفویض نماید.

ماده ۱۶- اعضاء هیئت نظارت مرکب از سه نفر با رعایت شرایط مندرج در بند «د» ماده (۱۷) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی توسط شورا انتخاب می‌شود و انتخاب مجدد آنها بلامانع است.

تبصره ۱- هیئت نظارت حق هیچگونه دخالتی در امور اجرایی سازمان را نخواهد داشت و در اجرای وظایف خود جهت دریافت اطلاعات مورد نیاز و رسیدگی به دفاتر و مدارک باید از طریق مدیرعامل اقدام نماید.

تبصره ۲- مدیرعامل موظف است هرگونه مدارک یا توضیحاتی که مورد درخواست کتبی هیئت نظارت باشد در مهلت‌های قانونی یا تعیین شده در اختیار آنان قرار دهد.

تبصره ۳- اداره امور داخلی هیئت نظارت و طرز تشکیل جلسات آن و نحوه انجام رسیدگی طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط هیئت یادشده تدوین و تصویب خواهد شد.

تبصره ۴- انتخاب رییس هیئت نظارت از بین اعضاء هیئت نظارت، به عهده رییس شورای سازمان

می باشد.

تبصره ۵ - صدور احکام اعضاء و ریس هیئت نظارت پس از طی مراحل مقرر در این اساسنامه به عهده ریس شورا می باشد.

تبصره ۶ - وظایف بازرس قانونی به عهده سازمان حسابرسی می باشد که گزارش خود را به هیئت نظارت جهت بررسی و اظهار نظر ارایه خواهند نمود.

ماده ۱۷ - وظایف و اختیارات هیئت نظارت به شرح زیر است:

الف - نظارت بر حسن اجرای مفاد اساسنامه و تطبیق عملیات سازمان با مقررات قانونی.

ب - اظهار نظر در خصوص ترازنامه و عملکرد تنظیمی قبل از طرح در شورا.

پ - اظهار نظر در خصوص گزارش بازرس قانونی.

ت - انجام سایر وظایفی که به موجب این اساسنامه یا قوانین و مقررات در صلاحیت هیئت نظارت می باشد.

تبصره - چنانچه هیئت نظارت در اداره امور سازمان عملی خلاف قوانین و مقررات یا مفاد این اساسنامه مشاهده نماید مراتب را به اطلاع شورا خواهد رساند.

ماده ۱۸ - سال مالی سازمان از اول فروردین ماه هر سال آغاز و در پایان اسفندماه همان سال خاتمه می یابد.

ماده ۱۹ - دارایی ها و درآمدهای سازمان عبارتند از:

الف - وجوه و دارایی های موجود و منافع حاصل از سرمایه گذاریهای سازمان.

ب - حق بیمه های دریافتی و دریافتی شامل سهم بیمه شدگان، سهم کارفرمایان و دولت.

پ - وجوه حاصل از خسارات، جریم و جزایهای نقدی موضوع قوانین و مقررات مربوط یا احکام قطعی دادگاهها.

ت - هدایا و کمکهای اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از داخل یا خارج کشور.

ث - بدهی ها، کمکها و تعهدات قانونی دولت به سازمان.

ج - سایر منابعی که براساس ماده (۷) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی و یا قوانین و مقررات مربوط قابل جذب توسط سازمان باشد.

ماده ۲۰ - هیئت مدیره مکلف است تا پایان آذرماه هر سال بودجه پیشنهادی سازمان را برای سال بعد تنظیم و به شورا ارایه نماید و شورا موظف است حداکثر تا پایان بهمن ماه همان سال، بودجه سال بعد را تصویب و به هیئت مدیره ابلاغ نماید.

ماده ۲۱- ترازنامه سالانه و گزارش مالی سازمان باید حداکثر تا پایان تیرماه جهت ارایه به مراجع قانونی ذی ربط تهیه و تسلیم گردد. همچنین گزارش مالی سالانه سازمان مشتمل بر صورتهای مالی تلفیقی حسابرسی شده به همراه گزارش هیئت مدیره در مورد فعالیت و وضعیت عمومی سازمان در سال مورد گزارش باید حداکثر تا پایان آبان ماه سال بعد به هیئت نظارت و شورا ارسال گردد.

تبصره ۱- صورتهای مالی تلفیقی سالیانه سازمان باید با رعایت استانداردهای حسابداری که توسط مرجع ذی صلاح قانونی تدوین شده یا می شود تهیه و ارایه گردد.

تبصره ۲- تصویب صورتهای مالی سازمان توسط شورا به منزله مفاصاحساب مدیرعامل و اعضای هیئت مدیره برای عملکرد سال مورد نظر می باشد.

تبصره ۳- هیئت نظارت مکلف است نسخه ای از نظرات خود در مورد ترازنامه سالانه و گزارشهای مالی و صورت دارایی ها و بدهی ها را حداکثر ظرف پانزده روز از تاریخ دریافت آن به هیئت مدیره تسلیم نماید.

تبصره ۴- هیئت مدیره موظف است ظرف پانزده روز از تاریخ وصول نظرات هیئت نظارت آن را بررسی و توجیهاات خود را به شورا تقدیم دارد.

ماده ۲۲- شورای سازمان موظف است حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ وصول گزارش عملکرد سالانه و صورتهای مالی و تلفیقی، تصمیم مقتضی اتخاذ نماید.

ماده ۲۳- هیئت مدیره مکلف است در مقاطع زمانی مناسب (حداقل هر سه سال یک بار) گزارش محاسبات فنی (بیمه ای) سازمان را که توسط کارشناسان واجد صلاحیت حرفه ای تهیه گردیده است به همراه گزارش مالی تلفیقی به شورا ارایه نماید.

ماده ۲۴- آیین نامه های مالی، معاملاتی، اداری و استخدامی به همراه آیین نامه های نحوه تشکیل و اداره جلسات شورا، هیئت مدیره و هیئت نظارت و سایر آیین نامه های مورد نیاز سازمان باید ظرف شش ماه پس از ابلاغ این اساسنامه تدوین و به تصویب مراجع ذی ربط برسد.

تبصره - مادامی که آیین نامه های مذکور به تصویب نرسیده اند آیین نامه های موجود به قوت خود باقی می باشند.

ماده ۲۵- اعضای شورا، هیئت نظارت، هیئت مدیره و مدیرعامل نمی توانند در معاملاتی که با سازمان یا به حساب سازمان انجام می پذیرد به طور مستقیم یا غیرمستقیم سهام یا شریک باشند.

تبصره ۱- اعضای شورا، هیئت نظارت، هیئت مدیره و مدیرعامل در صورت فعالیت در رشته های پزشکی با مجوز شورا در خصوص عقد قرارداد درمانی خارج از وقت اداری جهت ارایه خدمات به بیمه شدگان

تحت پوشش سازمان مشمول حکم این ماده نمی‌باشند.

تبصره ۲- پرداخت حق بیمه توسط اشخاص حقیقی و حقوقی به سازمان معامله محسوب نمی‌شود.

معاون اول رئیس جمهور - پرویز داودی

قانون اصلاح ماده (۱۱۳) قانون مدیریت خدمات کشوری و چگونگی تعیین مدیریت سازمان تأمین اجتماعی و صندوقهای بازنشستگی و بیمه‌های درمانی (مصوب ۱۳۸۸/۱۲/۵)

ماده واحده- ماده (۱۱۳) قانون مدیریت خدمات کشوری و برخی از قوانین و مقررات مربوط به سازمان

تأمین اجتماعی موضوع ماده مذکور به شرح زیر اصلاح و تعیین تکلیف میگردد:

الف- ماده (۱۱۳) قانون مدیریت خدمات کشوری با الحاق عبارت زیر به انتهای ماده مذکور اصلاح میگردد:

«سازمان مذکور زیرمجموعه وزارت رفاه و تأمین اجتماعی است و وزیر در برابر مراجع قانونی ذیربط پاسخگو می‌باشد.»

ب- ترکیب هیأت‌امناء سازمان تأمین اجتماعی به شرح زیر تعیین میشود:

۱- شش نفر با پیشنهاد وزیر رفاه و تأمین اجتماعی و تصویب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی.

۲- سه نفر باقیمانده، مطابق جزء (۲) بند «الف» ماده (۱۷) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی از نمایندگان خدمات گیرندگان.

هیأت‌امناء مذکور، در حکم هیأت‌امناء کلیه صندوقهای تأمین اجتماعی و بازنشستگی، بیمه‌های خدمات درمانی و صندوق بیمه روستاییان و عشایر خواهد بود.

ج- نصب و عزل مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی و کلیه صندوقها و بیمه‌های موضوع ذیل بند «ب» این قانون با پیشنهاد هیأت‌امناء سازمان و تأیید و حکم وزیر رفاه و تأمین اجتماعی انجام می‌پذیرد.

وزیر رفاه و تأمین اجتماعی در صورت ضرورت میتواند حداکثر برای مدت ششماه به منظور انجام وظایف مدیران عامل سازمانها، صندوقها و بیمه‌های موضوع این بند سرپرست منصوب نماید.

د- سایر مقررات سازمان تأمین اجتماعی و همچنین صندوقها و سازمانهای بازنشستگی و بیمه‌های و قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی به قوت خود باقی است.

هـ- وزارت رفاه و تأمین اجتماعی مکلف است در طول برنامه پنجم، اقدامات قانونی لازم را برای ایجاد وحدت رویه برای کلیه صندوقهای بازنشستگی و بیمه‌های درمانی به عمل آورد.

و- این قانون از تاریخ ابلاغ، لازمالاجراء می‌باشد. الف

اداره قوانین
دایره چاپ و توزیع